Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anuncinrĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 82. Brașovŭ, Mercurĭ, 13 (25) Aprilie 1888.

Brașovŭ, 12 Aprilie st. v. 1888.

Prietenia dintre cabinetul Taaffe și cabinetulŭ Tisza, ce a duratŭ vre-o nouĕ anĭ și mai bine, s'a deochiatŭ.

De unŭ timpŭ încóce organele guvernului ungurescŭ critică fórte aspru politica ministeriului Taaffe și stările din Austria — póte mai aspru chiar decât a criticat „Kreuzzeitung“ stările din Ungaria — și și-au datŭ pe față deplina lorŭ nemulțămire cu sistemulŭ domnitorŭ în Austria.

Acésta este cea mai nouă și cea mai interesantă apariținne în raporturile actuale dintre ambele jumătățĭ ale monarchiei dualiste, și pentru caracterisarea lorŭ este de ajunsŭ a aminti, că unŭ numĕrŭ alŭ ḑiarului „Neue freie Presse“ a fostŭ confiscatŭ în sĕptĕmâna trecută de către procurorulŭ din Viena din causa unei telegrame din Pesta, care conținea unŭ resumatŭ alŭ părerilorŭ foilorŭ guvernamentale ungurescĭ asupra politicei cabinetului Taaffe.

Afacerea confiscărei acesteia a fostŭ adusă în discusiune în ședința de Sâmbătă a camerei deputaților din Viena de către unulŭ din vorbitorii de frunte ai oposițiunei germane, căreia i sunt bine venite atacurile ce se îndreptă contra sistemului Taaffe din partea foilorŭ ungurescĭ și ale celorŭ din străinătate.

Cu mare satisfacțiune a constatatŭ Dr. Sturm, că „și în țéra vecină Ungaria se manifestă o resistență în contra sistemului austriacŭ“, citândŭ între altele opiniunea guvernamentalului „Pester Lloyd,“ care era cuprinsă în telegrama confiscată. După ce fóia ungurésca declară regimulŭ Taaffe ca unŭ „regimŭ antigermanŭ,“ esclamă: „Ni se pare, că a sositŭ timpulŭ pentru o întórcere. Organismulŭ, care se numesce Austria, nu mai póte suporta nouĕ escese naționale.“

Dr. Sturm a mai citatŭ și părerea organului lui Tisza „Nemzet,“ care a ḑisŭ că „programulŭ lui Taaffe nu constă decâtŭ din promisiunĭ de adĭ pe mâne și din concesiunĭ stórse prin acestea,“ spre a ajunge la conclusiunea, că acum și în cercurile guvernului ungurescŭ se recunósce, că sguduirea unității de statŭ în Austria, ce-o producŭ și o vorŭ produce esperimentele federalistice ale contelui Taaffe, nu se unescŭ cu unitatea statului ungarŭ și cu natura dualismului.

Contele Taaffe a rĕspunsŭ deputatului oposiționalŭ germanŭ cam iritatŭ, că Austria este unŭ statŭ de sine stătătorŭ și că „în afacerile lui n'are sĕ se amestece străinătatea, fiă ea dincolo de Laita orĭ și mai departe.“

Față cu imputarea, că regimulŭ actualŭ austriacŭ nu respectă unitatea statului și federaliséză și divizéză Austria, rĕspunse Taaffe, că atâtŭ guvernulŭ câtŭ și maioritatea au în vedere unitatea Austriei și voiescŭ sĕ o întărescă. „Dér“, ḑise elŭ, „nu o putemŭ întări décă vomŭ voi sĕ încuiămŭ țĕrile deosebite într'o coliviă și sĕ ḑicemŭ, asta e Austria, ci trebue sĕ fimŭ cu considerare la istoriă și la cultura singuraticelorŭ regate și țĕrĭ, carĭ suntŭ mândre de a face parte dintr'o mare Austriă.“

A mai ḑisŭ apoi contele Taaffe, că guvernulŭ stă peste partide și că dânsulŭ are bunăvoința deși póte n'o nimeresce întotdéuna, dér încércă și crede că-i va succede ca sprijinitŭ de maioritate sĕ susțină și de aicĭ încolo o puternică și unită Austriă, ér nu sĕ-o creeze.

Din causa espresiunei sale de susŭ: „străinătatea fiă ea dincolo de Laita etc.,“ contele Taaffe a fostŭ atacatŭ de câțĭ-va deputațĭ din oposițiune imputându-i-se, că declară Ungaria ca statŭ esternŭ. O discuțiune înfocată s'a încinsŭ din causa acésta. Taaffe s'a cores că a voitŭ sĕ ḑică numai „Ungaria și străinătatea“, ér deputatulŭ Dr. Sturm a susținutŭ în tonŭ de protestare, că în privința politică nu se póte numi Ungaria „străinătate“, căcĭ „ea forméză o jumătate a acestei monarchii indivisibile, care încă și adĭ posede unŭ ministeriu comunŭ, o representanță comună și o armată comună“.

Cercurile guvernamentale din Pesta suntŭ în douĕ privințe nemulțămite cu discusiunea acésta din parlamentulŭ austriacŭ, întâiu pentru că Taaffe consideră critica foilorŭ ungurescĭ ca unŭ amestec în afacerile Austriei, pe care-lŭ respinge; alŭ doilea pentru că Germanii din stânga au protestatŭ cu atâta focŭ în contra clasării Ungariei între statele străine.

Cu tóte aceste, foile d-lui Tisza atacă din nou posițiunea cabinetului Taaffe, sfătuindu-lŭ sĕ se împace cu Germanii și sĕ se lapede de maioritatea slavă.

Vomŭ vedé care va eși victoriosŭ din acéstă luptă, Tisza orĭ Taaffe.

Decisiunea curiei reg. ungurescĭ
în procesulŭ de presă alŭ „Gaz. Trans.“ *)

Nr. 2649/1888 crim.

In numele Maiestății Sale Regelui!

Curia regéscă ungurésca a adusŭ în afacerea procesului de presă a lui Dr. Aurel Mureșianu și Stefan Bobancu pentru delictulŭ de ațîțare, pertractatŭ înaintea tribunalului reg. ca curte cu jurațĭ și judecatŭ totŭ acolo prin sentința dela 21 Martie 1888 nr. 1490, în urma cererilorŭ de nulitate făcute din partea procurorului reg. la 22 Martie 1888 sub Nr. 1708, ér din partea lui Stefan Bobancu la 24 Martie 1888 nr. 1768, în ședința sa publică ținută la 12 Aprilie 1888 următórea:

decisiune:

Ambele cererĭ de nulitate se respingŭ, deórece împrejurarea, că președintele tribunalului de pressă a tălmăcitŭ în limba maghiară una din declarațiunile și cererile acusatului Dr. Aurel Mureșianu făcută în limba română; apoi împrejurarea, că fără a asculta pe procurorulŭ reg. președintele a împlinitŭ cererea aceluiași acusatŭ ca sĕ provóce pe jurațĭ a se declara décă sciu românesce; în fine împrejurarea, că numitulŭ președinte a enunțatŭ prealabilŭ partea achitătóre a sentinței, nu constitue o vĕtămare principală a formelorŭ;

considerândŭ în deosebĭ, că traducerea făcută de președintele, care cunósce limba română, a fostŭ declarată de către tălmaciulŭ, ce era de față, ca corectă și că președintele a fostŭ obligatŭ a se convinge décă jurații chiămațĭ pentru a judeca pricepŭ pertractarea în tóte părțile ei;

considerândŭ, că dispozițiunea §-lui 48 a susŭ memoratei ordinațiunĭ, după care persónei care fnncționéză ca tălmaciu trebue sĕ i-se ia jurămĕntulŭ, chiar în sensulŭ acestui §-ŭ numai în acelŭ casŭ este a se îndeplini, décă nu funcționéză tălmaciulŭ stabilŭ și deja juratŭ, ci se întrebuințéză ca tălmaciu altă persónă capabilă;

considerândŭ, că după protocolulŭ de pertractare ambii acusațĭ au fostŭ provocațĭ sĕ se declare cu privire la apĕrarea lorŭ și în urma acésta acusatulŭ Stefan Bobancu s'a învoitŭ cu declarațiunea comună făcută de acusatulŭ Dr. Aurel Mureșianu, că prin urmare afirmarea procurorului reg., ca și când acusatulŭ Stefan Bobancu ar fi fostŭ împedecatŭ în folosirea dreptului sĕu de apĕrare, nu se póte privi ca dovedită;

considerândŭ că după raportulŭ tribunalului de pressă jurații suplențĭ au ocupatŭ loculŭ lorŭ în fața acusațilorŭ fiindŭ separațĭ de către membrii tribunalului, de către advocațĭ, de către părțĭ, de către martorĭ (? R. G.) și de către auḑitorĭ numai prin aceea că scaunele unde ședeau jurații suplențĭ n'au fostŭ vecine cu scaunele celorlalțĭ jurațĭ și că prin urmare acésta nu se póte privi ca o vĕtămare a dispozițiunilor § 49 ale memoratei ordinațiunĭ;

considerândŭ, că conformŭ punctului b, § 34 alŭ procedurei de pressă din 27 Maiu 1852 pentru articululŭ scrisŭ de acusatulŭ Stefan Bobancu și redactorulŭ ḑiarului Dr. Aurelŭ Mureșianu este responsabilŭ, căcĭ dânsulŭ a recunoscutŭ, că pomenitulŭ articulŭ s'a scrisŭ și publicatŭ cu scirea și la ordinulŭ sĕu, este corectă procederea, după care în contra amândurorŭ acusațĭ s'a intentatŭ și pertractatŭ deodată procesulŭ;

considerândŭ, că Nr. fóiei „Nemzet“, din care a începutŭ a ceti apĕrătorulŭ acusațilorŭ, nu a formatŭ unŭ actŭ alŭ cercetării penale, președintele tribunalului a procedatŭ corectŭ după §-ulŭ 65 alŭ pomenitei ordinațiunĭ când a interḑisŭ acéstă cetire.

considerândŭ în fine că după §-ulŭ 7 a desŭ pomenitei ordinațiunĭ, necerêndu-se pentru cualificarea de juratŭ cunoscința limbei române ci avêndŭ locŭ în astfelŭ de casurĭ tălmăcirea translatorului, acelŭ gravamenŭ alŭ acusatului Stefanŭ Bobancu, că între jurațĭ s'au aflatŭ și de aceia, carĭ nu sciu românesce, este lipsitŭ de orĭ-ce basă.

Budapesta 12 Aprilie 1888.

Szabo Miklos m. p. **Tomesányi Mor** m. p.

Nr. 2311/1888

Tribunalulŭ regescŭ comunică acéstă decisiune a înaltei Curie reg. ungurescĭ procurorului reg., acusațilorŭ și apĕrătorului spre sciință, cu acelŭ adausŭ, că în urma acestei decisiunĭ sentința primei instanțe de sub Nr. 1490/1888 a ajunsŭ la valoare de dreptŭ și că timpulŭ întră deplinirei obligămintelorŭ espuse în acea sentință a sositŭ.

Clușiu la 20 Aprilie 1888.

Dela tribunalulŭ reg. ca judecătoriă de pressă cu jurațĭ.

Peterffy Domokos m. p.
președinte.

Kocsi Andor m. p.
notarŭ.

*) In traducere românéscă.

Austro-Ungaria și concentrările rusescĭ.

O corespondență din Pesta adresată către „Pol. Korr.“ accentuéză, că scirile despre înaintările mai nouĕ de trupe către granița austriacă, care în pressa ungurésca și mai multŭ în pressa streină au provocatŭ o impresiune cam neliniștitóre, în cercurile dătătóre de tonŭ din Viena și Pesta n'au venitŭ nicidecum neașteptate, deórece aceste locurĭ suntŭ informate deja din tómna anului trecutŭ despre firma intențiune ce o are Rusia d'a întreține în permanență în districtele dela granița dinspre Austro-Ungaria și Germania unŭ efectivŭ de 300,000 ostașĭ așa că înaintările de trupe rusescĭ în direcțiunea arătată continuă până ce se va ajunge cifra numită. Naturalŭ că, deși aceste concentrărĭ de trupe din punctulŭ de vedere arătatŭ nu póte însemna o imediată amenințare. totușĭ suntŭ regretabile sub tóte împrejurările, fiind-că Austro-Ungaria e nevoită sĕ se familiariseze cu ele și sĕ pregătéscă contramĕsurĭ corĕspundĕtóre.

Școla poporală — școla de educațiune.

(Urmare.)

Pentru instrucțiunea în școlă de educațiune pedagogii cei mai celebri propunŭ următorulŭ planŭ:

1. Instrucțiunea sĕ se facă cu fundamentŭ, sĕ se mărginéscă numai asupra celorŭ mai importante lucrurĭ, sĕ deștepte automaticia și rĕvna după învĕțătură și cugetarea propriă a școlarului, și materia instrucțiunei sĕ se concentreze cu esercitarea limbistică.

2. Mai alesŭ sĕ se cultiveze simțĕmintele și voința.

3. Sĕ se cultive cu fundamentŭ limba maternă în spiritŭ idealŭ-eticŭ.

4. Direcțiunea în matematică și istoria naturală sĕ nu domineze.

5. Istoria sĕ se propună așa, ca sĕ formeze judecata etică și caracterulŭ.

6. Cantulŭ și desemnulŭ au sĕ cultive simțĕmĕntulŭ esteticŭ.

7. Pe instrucțiunea religiósă-morală, care transpune tóte lucrurile în lumină etică, este a se pune cea mai mare diligință.

8. Caracterulŭ eticŭ alŭ învĕțătorului sĕ pĕtrundă și sĕ încăldéscă fiăcare specie de instrucțiune.

b) Disciplina școlară. Educațiunea are lipsă necondiționată de disciplina școlară folosindu-se spre acésta de deosebite mijlóce, precum: îndatinarea, lauda și pedépsa. Prin ce trebue și ai sĕ facĭ, ca școlariulŭ sĕ fiă adusŭ într'acolo, ca sĕ se supună de bună voiă sub legile ordinei și ale bunelorŭ moravurĭ?

Disciplina școlară asigură ajungerea scopului de educațiune și scutesce și promovéză sănĕtatea și moralitatea copiilorŭ. Ea este așadéră fórte importantă, și unde ea lipsesce, nu se ajunge scopulŭ școlei. Unŭ mijlocŭ importantŭ alŭ disciplinei este instrucțiunea cea bună; căcĭ acésta

înlănţuesce spiritile tinerele în aşa mĕsură, încâtŭ prin acésta rĕmânŭ scutite mai înainte de tóte de o purtare rea şi necuviinciósă. Cu deosebire Comeniu şi Diesterweg suntŭ aceia, carĭ au avisatŭ cu totdeadinsulŭ la acestŭ mijlocŭ disciplinarŭ. Celŭ dintâiu ḑice că: „Décă studiile suntŭ bine întocmite, atuncĭ ele înseşĭ prin dulcéţa lorŭ atragŭ la sine spiritile. In casŭ contraru, nu şcolarii suntŭ de vină, ci învĕţătorii.“

„Adevĕratulŭ didacticŭ“, ḑice Diesterweg, „este totŭ-odată şi unŭ disciplinatorŭ; cine se pricepe bine la instrucţiune, se pricepe şi la disciplină, cine instruéză bine, acela şi disciplinéză bine.“ Obiectele de instrucţiune, după părerea cea vechiă, dér adeseorĭ uitată, suntŭ nesce discipline. Acestea teoreme au fostŭ necunoscute, cât timpŭ dictarea înainte se considera de chiămarea învĕţătorului. De când însĕ sub „a învĕţa pe alţii“ se înţelege mai multŭ, ba cu totulŭ altceva, decâtŭ a împărtăşi cunoscinţe, adecă cu unŭ cuvêntŭ a educa, de atuncĭ nu se mai află nicĭ unŭ învĕţătorŭ bunŭ, carele sĕ nu pricépă tototdată a disciplina şcóla. Ca învĕţătorŭ elŭ face pretensiune la atenţiunea, diliginţa, voia de învĕţare, capacitatea de a învĕţa, capacitatea de vorbire, automaticia, la înfrênarea de sine a şcolarului, la tóte puterile lui, chiar şi la inima şi la caracterulŭ şcolarului; adecă elŭ reguléză, dă direcţiunea şi-lŭ disciplinéză pe şcolarŭ, atâtŭ înăuntru câtŭ şi în afară. Ordine esternă, bunăcuviinţă, moravurĭ, spiritŭ de associare şi ascultare, regularitate în venire, în mergere, când stă, când şéde, precum şi în pregătirea şi acurăteţa lucrurilorŭ, iubirea cătră obiectŭ, cătră învĕţătorŭ şi cătră şcólă, aşadéră şi veritate şi încredere — suntŭ urmările influinţei principiului viu şi educătorŭ alŭ şcólei, adecă alŭ învĕţătorului vioiu, capace de a cugeta şi a voi. Chiar şi pedepsele trebue uitate prin stêrnirea iubirei spre lucru. Şi acéstă iubire spre lucru trebue produsă prin lucrarea însaşĭ. Simţĕmêntulŭ puterei încontinuu desvoltătóre deşteptă din nou boldulŭ spre desvoltare. Décă nu se întêmplă acésta, adecă când instrucţiunea ea însaşĭ nu este educătóre, ci numai învĕţătóre, adecă împărtăşesce sciinţă, aci nu póte fi vorbă de o instrucţiune cultivătóre.

Alte mijlóce ale disciplinei mai sunt premiarea şi pedépsa, mandatulŭ, supraveghiarea, esemplulŭ. Premiarea sĕ apară ca laudă, ca o încuragiera, séu ca unŭ semnŭ de onóre. Invĕţătorulŭ sĕ se nisuéscă a ţiné mĕsură. Pedepsele suntŭ séu pedepse onorifice, séu liberalĭ, séu corporalĭ. Pentru aceea sĕ amâne învĕţătorulŭ execuţiunea unei pedepse corporalĭ până la finea instrucţiunei. In contra erorilorŭ rele moralĭ ale scolarilorŭ, precum este cerbicia, neruşinarea, minciuna şi hoţiile, singurulŭ mijlocŭ ajutătorŭ este pedépsa corporală şi în atarĭ casurĭ educatorulŭ sĕ nu se lase a fi condusŭ de o umanitate şi sentimentalitate falsă, căcĭ atuncĭ elŭ nu merită numele de educatorŭ.“ Asupra pedepsei corporalĭ ḑice Pestalozzi în fóia sa sĕptĕmânală pentru cultivarea ómenilorŭ: „Noi de sigurŭ n'avemŭ dreptate când aşteptămŭ dela puterea cuvintelorŭ góle ca ea sĕ influinţeze asupra boldului pofteiorŭ sensitive şi a crede că putemŭ îndrepta după voia nóstră voia copilului fără pedépsă şi numai prin o singură imaginare a pedepsei.“ E însĕ părere de mulţĭ apreţiată, că umanitatea nóstră înălţându-se la o delicateţă, aşa ḑicêndŭ, în nicĭ unŭ casŭ nu mai concede, chiar şi a cugeta la mijloculŭ acela greţosŭ şi durŭ, adecă alŭ bătăiei. Insĕ nu este delicateţa umanităţei nóstre, carea ne conduce astfelŭ, ci slăbiciunea ei. Pentrucă tu poţĭ vedé în aresturĭ şi în casele nebunilorŭ urmările acestorŭ slăbiciunĭ, şi poţĭ audi printre lacrimĭ vocea plângĕtóre esprimându-se: „Décă tatălŭ meu şi muma mea m'ar fi pedepsitŭ la prima îndĕrĕtnicià, atuncĭ acum n'aşŭ fi monstru înaintea lui Dumneḑeu şi înaintea ómenilorŭ.“

Esperienţa mai învaţă, că pedepsele corporalĭ aplicate în scólele şi în cercurile înalte familiarĭ ale Angliei n'au restrînsŭ formarea caracterului. Insĕ pedépsa corporală este de a se aplica numai pentru erorĭ şi transgresiunĭ de o natură mai seriósă şi nicĭ odată în contra slăbiciunilorŭ intelectualĭ. Invĕţătorulŭ celŭ bunŭ sĕ se nisuiéscă în continuu într'acolo, ca câtŭ se póte sĕ nu aplice nicĭodată acéstă pedépsă. Cea mai bună scólă este aceea, unde nu este de lipsă pedépsa corporală. In aplicarea pedepselorŭ are sĕ observe învĕţătorulŭ o ordine treptată cam în ordinea următóre: aţintirea privirei, semnŭ cu mâna, admoniere, mustrare, înfruntare, eşire din bancă, arestŭ.

Celŭ mai importantŭ şi mai decidĕtorŭ lucru pentru disciplina scolară este personalitatea învĕţătorului. Esemplulŭ învĕţătorului esercită o putere admirabilă. Décă învĕţătorulŭ este iubitorŭ de ordine, punctuosŭ, blândŭ, binevoitorŭ, dreptŭ, voiosŭ, atuncĭ aşa vorŭ fi şi scolarii. Unŭ învĕţătorŭ, care are autoritatea de lipsă, atrage pe scolarii sĕi la sine prin o putere miraculósă şi îi educă fără multă predicare, îndemnându-i spre iubirea de dreptate şi spre virtute. La acéstă autoritate ajunge învĕţătorulŭ mai alesŭ prin iubire, dreptate şi consecinţă. In aceste trei calităţĭ ale învĕţătorului bunu zace secretulŭ educaţiunei, ele sunt carĭ mai nainte de tóte conducŭ la o disciplină bună scolară. Semnele prin carĭ se póte cunósce buna disciplină scolară suntŭ următórele:

a) o posiţiune cuviinciósă a corpului copiilorŭ, *b)* atenţiunea încordată a copiilorŭ, *c)* rĕspunsurile cele tarĭ şi complinite ale copiilorŭ, *d)* scrisórea frumósă şi curăţenia în libelele de scrisŭ, *e)* bucuria de învĕţare a copiilorŭ.

Pe acestea cincĭ lucrurĭ are sĕ pună inspectorulŭ scólei chiarŭ atâta pondŭ ca şi pe a sci şi a puté. Pentru aceea inspectorulŭ scolarŭ sĕ nu esamineze totdéuna elŭ însuşĭ pe copii, ci icĭ-colea sĕ se mai uite şi sĕ asculte.

(Va urma.)

SCIRILE ḐILEI.

Ilustritatea Sa d-lŭ Archimandritŭ Dr. Ilarionŭ Puşcariu a visitatŭ în decursŭ de aprópe două sĕptĕmânĭ liceulŭ, scólele comerciale şi reale rom. de aci, asistândŭ des la prelegerĭ. In două conferinţe ale corpului profesoralŭ şi-a espusŭ observările şi propunerile sale. Aséră a fost o cină comună în onórea dênsului la „Pomu verde.“

***

D-nii profesorĭ Ioanŭ Popea şi Andreiu Bârseanu facŭ cunoscutŭ în „Scóla şi Familia“ cetitorilorŭ ei, că s'au retrasŭ dela redacţiunea foii.

Regretămŭ acéstă retragere, ce nu nĭ-o putemŭ explica, căcĭ sub redacţiunea d-lorŭ „Scóla şi Familia“ ajunsese a fi o fóiă pedagogică de netăgăduită valóre.

***

Suntŭ transferaţĭ căpitanulŭ de cl. I Ionŭ Humiţa dela regim. 51 la alŭ 31 regim. de inf., locotenentulŭ George Petrovanŭ dela regim. 2 la regim. 52 de inf.

***

Efectivulŭ de pace alŭ trupelorŭ de trenŭ se sporesce dela 1 Maiu cu 4 căpitanĭ cl. I, 4 căpitanĭ cl. II, 13 locotenenţĭ şi 12 sublocotenenţĭ.

***

Organisarea Lugoşului în oraşŭ cu magistratŭ regulatŭ, concésă de ministeriulŭ ungurescŭ de interne, în urma unui conclusŭ luatŭ cu maioritate de voturĭ de representanţii oraşului, s'a amânatŭ pe timpŭ nedeterminatŭ.

***

Unŭ Ţiganŭ, Jidovŭ orĭ Armeanŭ, cu nume românescŭ, anume Vasilie Popŭ din Orăştia, locuitorŭ în Szekelyhid (?) comit. Bihorului, şĭ-a maghiarisatŭ numele în „Pap“.

Bine că mai scăparămŭ de un streinŭ în cine scie ce slujbă ungurésca. N'ar strica sĕ scăpămŭ câtŭ mai curênd de tóte uscăturile.

***

Reuniunea museului ardeleanŭ a preliminatŭ veniturile pe anul 1888 cu 23,351 fl. 60 cr., cheltuelile cu 23,160 fl.

***

Maiestatea Sa a concesŭ, ca Episcopulŭ săsescŭ din Ardealŭ Dr. Teutsch sĕ priméscă şi sĕ pórte „Crucea de cavalerŭ“ (Comthur) alŭ ordinului săsescŭ ernestinŭ şi „Crucea de cavalerŭ“ (Comthur) şoimulŭ albŭ cu stea alŭ ordinului săsescŭ din Weimar.

***

Cu contractŭ şi cu cauţiune de 600 fl. în banĭ gata e de ocupatŭ postulŭ de magistru poştalŭ pentru oficiul poştalŭ şi telegraficŭ din gara Simeria, comit. Hunedórei. Leafa e 1000 fl. pe anŭ, 140 fl. cheltuelĭ de cancelariă, 54 fl. cheltuelĭ de înmânare, 300 fl. cheltuelĭ de împachetare şi 300 fl. cheltuelĭ de însoţire a trenului, 10% tantiemă din venitulŭ brutŭ alŭ oficiului telegraficŭ, 3 cr. competinţă pentru fiecare telegramă presentată din afară de oficiu, în fine cheltuelĭ, ce se vorŭ hotărî mai târḑiu, pentru unŭ curierŭ care sĕ circule între gara Simeriei şi Rapoldŭ în tótă ḑiua odată. Concurenţii cu avere se preferŭ. Petiţiile se adreséză în timpŭ de 3 sĕptĕmânĭ la direcţia poştală şi telegrafică din Sibiiu.

Convictŭ (internatŭ) românŭ în Baia-mare.

Multŭ onorate D-le Redactorŭ!

Românii din comitatele Sătmarŭ, Sĕlagiu şi Solnocŭ-Dobâca, carĭ, pentru apropierea, suntŭ siliţĭ au educa copii în Baia-mare, a făcutŭ acea tristă experiinţă, că copiii lorŭ, deşi îi costă multŭ, nu capĕtă acea crescere morală, care sĕ-i facă capabilĭ de a deveni cetăţenĭ adevĕraţĭ ai patriei şi membri folositorĭ ai religiunei şi naţiunei străbune, şi încă din acea causă, pentrucă familiile mai bune în Baia-mare nu suntŭ dedate a primi spre îngrijire atarĭ copii. Prin urmare părinţii, carĭ îşĭ ducŭ copii la gimnasiulŭ de statŭ din Baia-mare, suntŭ siliţĭ a-i da în cuartirŭ şi viptŭ în aşa locurĭ, unde pe crescerea morală a copiilorŭ nu punŭ mare preţŭ şi încă şi astfelŭ de locurĭ suntŭ fórte scumpe din lipsa concurenţii.

Din acestea şi alte multe motive, carĭ nu se potŭ da publicităţii, şi pentru că în aceste părţĭ nu esistă nicĭ unŭ institutŭ românescŭ, Românii din părţile Băii-marĭ s'au decisŭ a forma o societate pe acţii cu scopŭ de a înfiinţa în Baiamare unŭ convictŭ gr. cat. românŭ, ca în acelŭ institutŭ sĕ se pótă cresce generaţiunea tineră cu mai puţine spese şi în direcţiune religiósă-morală.

Pentru ajungerea acestui scopŭ amŭ esmisŭ tuturorŭ acelorŭ prestimaţĭ D-nĭ, despre carĭ au socotitŭ că se vorŭ in-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

Prislea şi Prichindelŭ.

Poveste.

A doua séră s'a dusŭ éră cu flueriţa, căcĭ dorulŭ fetei îlŭ muncea prea multŭ, dér acum mama fetii îlŭ necinsti cu cuvintele cele mai urîte.

Prichindelŭ acum de supĕrare şi de ruşine se decide a'şĭ perde urma dintre ómenĭ. Cum sosì ḑiua, îşĭ şi ia drumulŭ spre pădure şi se totŭ duce de nu se mai opresce. Aşa, rătăcindŭ elŭ prin acele pădurĭ încă neumblate de piciorulŭ omenescŭ, aude o larmă mare. Se apropie pe încetulŭ ca sĕ vadă ce e acolo. Şi ce vede?... Erau trei fecioraşĭ de dracŭ, carĭ se certau lângă o fântână. Sĕ mérgă séu sĕ nu mérgă spre ei — îşĭ ḑicea — dér odată îşĭ ia inima în dinţĭ şi se apropie de ei.

— Ce aveţĭ voi aicea de faceţĭ atâta larmă,“ le ḑice, „au nu sciţĭ voi că a eşitŭ împĕratulŭ la vênătóre şi nu póte vêna nimicŭ de gura vóstră? Aţĭ tăcutŭ? ....căcĭ de nu, nu e bine de voi!“

— „Tăcemŭ, domnulŭ nostru,“ rĕspundŭ deodată dracii, „iată noi ne certămŭ pentru trei lucrurĭ ce ne-au rĕmasŭ de moştenire dela tatălŭ nostru şi nu ne putemŭ împăca.“

— Şi carĭ suntŭ acele lucrurĭ? le ḑice érăşĭ Prichindelŭ.

— E o căciulă, o păreche de opincĭ şi unŭ bastonŭ.

— Şi ce putere are căciula?

— Căciula are puterea aceea, că avêndu-o cineva pe capŭ se póte străcura orĭ şi unde chiar şi în adunărĭ, fără de a fi observatŭ de ochiulŭ omenescŭ.

— Ce putere au opincile?

— Opincile au puterea aceea, că încălţându-le şi ḑicêndŭ cuvintele: ţup! ţup! ţup! opincuţele mele unde gândescŭ acolo sĕ fiu. acolo şi eşti.“

— Dér bastonulŭ ce pusere are?

— Bastonulŭ are puterea aceea, că de vrei a ameninţa cu elŭ spre cineva îndĕrĕptŭ, acela se preface în stană de piatră.

— „Am înţelesŭ,“ le ḑice Prichindelŭ, „şi décă vĕ învoiţĭ, eu facŭ pace între voi.“

— „Şi care este pacea? îlŭ întrebară dracii.

— „Sĕ vĕ duceţĭ fiăcare în câte unŭ vêrfŭ de munte şi anume: tu colo! tu dincolo! şi tu dincolo! şi când voiu striga eu: hop! voi toţĭ trei sĕ fugiţĭ spre mine şi acela, care va ajunge mai înainte, sĕ ia căciula, alŭ doilea sĕ ia opincile şi alŭ treilea, bastonulŭ.“

— „Fórte înţeleptesce!“ rĕspundŭ dracii, şi sĕ şi duce fiăcare spre loculŭ arătatŭ.

Acum Prichindelŭ îşĭ trage căciula pe capŭ, încalţă opincile, îşĭ ia bastonulŭ în mână şi când socotesce c'arŭ fi ajunsŭ dracii pe vêrfulŭ munţilorŭ, le strigă odată: hop! Dracii cum audŭ gura lui Prichindelŭ, o şi întindŭ spre fugă şi veneau nene aşa de iute, de credeai că suntŭ trei săgeţĭ, atuncĭ Prichindelŭ încă nu gerde timpulŭ, amenţă cu bastonulŭ spre ei... şi dracii tustrei se prefacŭ în câte o stană de piétră.

Prichindelŭ se aşéḑă acum la fântână şi bea apă din ea, apoi se spală pe mânĭ şi pe faţă, căcĭ apa aceea, după spusa dracilorŭ, era vindecătóre de tóte bólele.

Ce'i vine lui Prichindelŭ iarăşĭ în minte?... Sĕ se ducă la fata din grădină. Şi ḑicêndŭ: ţup! ţup! ţup! opincuţele mele, unde gândescŭ acolo sĕ fiu! se şi trezesce deodată în grădină. Fata din întêmplare era aci, se juca iarăşĭ cu mĕrulŭ de aurŭ. Ea îlŭ primesce cu bucuriă pe Prichindelŭ, căcĭ scia bine că are sĕ mai înşele ceva dela dênsulŭ aşa se preumblă amêndoi câte-va óre prin grădină. Prichindelŭ îi istorisesce aventurile lui din pădure, ba îi descrie şi fântâna verde cu apa cea gustosă şi vindecătóre de bóle şi în fine îi face propunerea s'o ducă într'unŭ minutŭ până acolo şi în alŭ doilea minutŭ — după ce vorŭ bea apă — înapoi. Fata se învoesce, se urcă pe spatele lui şi Prichindelŭ o duce. Aci beau apă se spală pe mânĭ şi pe faşă şi apoi se pregătescŭ de plecare. Fata, care audise şi vĕḑuse secretulŭ opincilorŭ, îlŭ rógă pe Prichindelŭ ca acum la întórcere spre casă sĕ'i dea ei opincile sĕ le încalţe. Prichindelŭ nu-i înfrânge plăcerea şi i-le dă. Fata şirétă ce face? După ce încalţă opincile, ḑice încetŭ: ţup! ţup! ţup! opincuţele mele, unde gândescŭ acolo sĕ fiu! şi Prichindelŭ rĕmâne cu buzele umflate lângă fântână.

Prichindel după ce se vĕḑu de nouînşelatŭ se nĕcăji focŭ, dér n'avea ce face, căcĭ elŭ însuşĭ purta vina la acésta. Acum începŭ a căuta drumulŭ pe unde venise

... de causă, apelulŭ, prospectulŭ şi ... de subscriere aci alăturate, şi se ... şi pe calea jurnalistică, ca On. publicŭ românŭ sĕ binevoiască prin subscriere de acţii a face posibilă ajungerea acestui scopŭ culturalŭ.

In interesulŭ causei vĕ rugămŭ Multŭ Onorate Domnule Redactorŭ, ca aceste ordurĭ şi aclusele alăturate sĕ binevoiţĭ în celŭ mai deaprópe numĕrŭ a-le publica în preţuita Domniei Vóstre fóiă.

Comitetulŭ.

Prospectŭ.

O parte însemnată a inteligenţei române, precum şi a poporului din comitatele Sătmarŭ, Selagiu şi Solnocŭ-Dobâca, întrunindu-se în o conferinţă la 11 Febr. st. n. în Şiomcuta mare, după o desbatere seriósă, — constatându-se necesitatea urgentă, — s'a pronunciatŭ pentru formarea unei societăţĭ pe acţii cu scopŭ de a înfiinţa unŭ convictŭ gr. cat. românŭ în Baia mare.

Pe basa şi din încredinţarea acestei conferinţe, noi subscrişii primindŭ sarcina şi respunderea circumscrisă în articlulŭ XXXVII. din anulŭ 1875, esmitemŭ următorulŭ prospectŭ şi cóla de subscriere, pe lângă acea umilită rogare, ca Onoratulŭ publicŭ românŭ, considerândŭ, nu atâtŭ eventualulŭ profitŭ materialŭ, ci mai vêrtosŭ scopulŭ moralŭ şi culturalŭ alŭ institutului, ce se intenţionéză a-se înfiinţa: sĕ binevoéscă prin subscriere câtŭ mai numĕrósă de acţii, a face posibilă ajungerea acestui scopŭ.

1. Societatea formândă are de scopŭ a înfiinţa, în celŭ mai scurtŭ timpŭ posibilŭ, unŭ convictŭ în Baia mare pentru tinerii gr. cat. românĭ, carĭ studiéză la gimnasiulŭ de statŭ din acestŭ oraşŭ, şi încă aşa, ca în acestŭ convictŭ pe lângă unŭ preţŭ moderatŭ, studenţii primiţĭ prin organele destinate de statutele societăţii înfiinţânde sĕ fiĕ proveduţĭ cu cuartirŭ, viptŭ şi cu tóte cele de lipsă pentru crescerea trupéscă şi spirituală în sensulŭ moralŭ, culturalŭ şi naţionalŭ, sub inspecţiunea organelorŭ designate spre acestŭ scopŭ în statutele societăţii. — Se face îngrijire în statutele societăţii, ca din contribuirĭ benevole sĕ se formeze unŭ fondŭ separatŭ, pe basa căruia cu timpŭ sĕ se pótă primi gratis studenţii seracĭ gr. cat. românĭ cu capacitate alésă şi purtare bună.

2. Capitalulŭ, care se poftesce pentru înfiinţarea şi adjustarea amintitului institutŭ se preliminéză în suma de 25 mii florinĭ v. a. Acestŭ capitalŭ în adunarea constituantă se póte ridica séu micşora.

3. Acestŭ capitalŭ se va acoperi prin subscrierea alorŭ 500 acţii de câte 50 fl. v. a. din care sumă 10% şi de fiescecare acţiă 1 fl. v. a. spese, suntŭ a se solvi în banĭ gata de-odată cu subscrierea, éră restulŭ în rate lunare de 10% şi în casŭ de întârdiare 6% interesurĭ.

4. Terminulŭ pentru subscrierea acţiilorŭ se defige pe 15 Maiu st. n. 1888, pe care terminŭ, toţĭ acei prea stimaţĭ domnĭ, carĭ au primitŭ acestŭ prospectŭ şi cóla de subscriere, suntŭ rugaţĭ a-le retrimite împreună cu 10% ale sumei subscrise domnului Nicolau Nilvanu advocatŭ în Şiomcuta mare, alesŭ cassariu interimalŭ.

5. Pe basa articlului XXXVII §. 150 punctulŭ 6 din anulŭ 1875 ne reservămŭ dreptulŭ de a pute pune institutulŭ înfiinţândŭ sub scutulŭ moralŭ alŭ guvernului diecesanŭ gr. cat. din Gherla.

Prospectulŭ acesta espedându-se numerisatŭ, suntŭ rugaţĭ acei preastimaţĭ domnĭ, carĭ l'au primitŭ, ca şi în acelŭ casŭ neaşteptatŭ, când nicĭ o acţiă nu s'ar subscrie, sĕ se retrămită numitului domnŭ cassariu interimalŭ, pentru-că avemŭ lipsă de acela pentru efectuirea controlării.

Datŭ în Şiomcuta mare, la 10 Feb. 1888.

Iosifŭ Popŭ archid. şi prop., George Popŭ propr. în Basescĭ, Vasile Burugaiu advocatŭ. Nicolae Nilvan, adv., Ludovicŭ Manŭ, farmacistŭ. (Nedescifrabilŭ) adv. Vasiliu Imbre, adv. şi proprietarŭ. Ştefanŭ Bilţiu, protop. Dr. Vasiliu Lucaciu parochulŭ Sisiescilorŭ. Ioanŭ Popp adv., Gabriel Szabó profesorŭ. Ioanŭ Drumariu, advocatŭ. Eliă Popŭ, învĕţăt. conf. Teodorŭ Blaga, învĕţ. Ioanŭ Cocianŭ, adv. Demetriu Suciu adv.

Multŭ stimate Domnule!

Conferinţa conchemată pe 11 Februarie a. c. în causa înfiinţărei unui convictŭ în Baia-mare, şi ţinută în Şomcuta-mare în presinţa şi cu participarea unui numĕrŭ fórte frumosŭ de inteligenţă română de prin tóte părţile, — cu cea mai profundă căldură şi cu celŭ mai surprindĕtorŭ entusiasmŭ plăcutŭ alŭ inimei, toţĭ cu unŭ cugetŭ au primitŭ ideia, pe câtŭ de sublimă pe atâtŭ de salutară, edicândŭ lipsa neamânaveră a înfiinţărei unui convictŭ românŭ gr. cat. în Baia-mare.

Deşi suntemŭ, şi a fostŭ şi conferinţa, la cunoscinţa obstaculelorŭ grele materiale ce ne stau în cale întru realisarea ideiei atâtŭ de măreţă, practică şi salutară, — şi deşi împrejurările financiale de presinte pentru noi suntŭ de totŭ nefavoritóre, totuşĭ în butulŭ tuturorŭ impedecămentelorŭ, ne-am resolvit şi decisŭ ca pe acţii câte de 50 fl v. a, la numĕrŭ 500 acţii — a intenta glorificarea scopului atâtŭ de sântŭ, căcĭ, precum de marĭ ne suntŭ lipsele materiale, pe de ḑece orĭ atâtŭ de marĭ şi ireparabile ne suntŭ daunele spirituali şi religionare ce în epoca acésta aplicaveră spre cosmopolitismŭ ameninţă cu amalgamisare generaţiunea nouă, speranţa naţiunei nóstre.

Legile din vigóre ale patriei — şi anume legea de naţionalitate — permite şi garantéză fiă-cărei naţionalităţĭ din patriă desvoltarea şi cultivarea liberă a limbei şi literaturei naţionale, şi profesarea religiunei sale.

Apoi la noi Romănii, limba şi religiunea, acestea tesaure scumpe şi preţióse ce din veacurile cele mai tempestóse, ce din timpurile cele mai grele, ne-au mântuitŭ individualitatea naţională, atâtŭ suntŭ de strînsŭ concrescute la olaltă, încâtŭ perḑêndu-ne limba, perdem şi religiunea şi viceversa.

Unŭ poporŭ, o naţionalitate astădĭ în evulŭ civilisaţiunei moderne, în acelŭ gradŭ numĕră, în aceea mĕsură ponderéză şi se validitéză în concertulŭ popoarelorŭ şi a naţionalităţilorŭ, la care gradŭ şi ponderositate 'lŭ cualifică cultura s'a spirituală şi morală.

Şi óre aḑĭ, în epoca luminării, în timpulŭ desvoltării, când tóte popórele menite spre viéţă se mişcă ca albinele întru strîngerea, întru coadunarea alimentelorŭ spirituali, — óre numai noi Românii sĕ mai dormitămŭ în letargiile indolenţei, — óre faţă de tesaurele cele mai scumpe, pe carĭ străbunii noştri cu limbă de mórte ni le-au lăsatŭ întru conservarea naţionalităţii şi religiunei nóstre e destulă şi conscienţiósă scusă „sĕrăcia“, — óre împrejurările nefavorabile financiare suntŭ destulŭ de acceptabile argumente pentru ca faţă cu culi tivarea limbei şi păstrarea religiunenóstre, şi mai alesŭ faţă cu crescerea tinerimei nóstre — şi mai încolo sĕ fimŭ nepăsătorĭ şi absolutŭ pasivĭ? Unŭ omŭ singuraticŭ, unŭ individŭ póte sucumba sub greutatea sĕrăciei, dér unŭ poporŭ vigurosŭ, cu o inteliginţă menită spre o soarte mai fericită, unŭ poporŭ care în decursulŭ seculelorŭ vitrege a datŭ atâtŭ de eclatante doveḑĭ despre vivacitatea energia şi tăria sufletului sĕu — aḑi prin sĕrăciă sĕ fiă datŭ praḑii temporalĭ, prin sĕrăciă sĕ'şĭ lase în stagnare cele mai scumpe tesaure carĭ 'lŭ cualifică la individualitate naţională? Oh! nu se poate! E unŭ păcatŭ greu aş' presupune una ca acésta.

In acéstă convingere sacră şi pre lângă aceste presupunerĭ, subscrişii — ca autorisaţii conferinţei — avemŭ onóre aci sub ./· a vĕ acluda o coală pentru subscrierea acţiunilorŭ, rugându-ne ca sĕ binevoiţĭ cu celŭ mai ardinte zelŭ a îmbrăcioşa causa acésta sfântă, şi în cerculŭ de cunoscinţă şi activitate a d-vóstră a mijloci subscrierea şi asigurarea alorŭ câtŭ mai multe acţiunĭ, — ér coala de subscriere cu resultatulŭ obţinutŭ până la 15 Maiu a. c. a le trămite sub adresa D-lui Nicolau Nilvanu, advocatŭ în Şomcuta Mare [Nagy-Somkut, Szatmár megye].

Causa e sfântă — şi décă mai esistă în pepturile noastre adhesiune către limba şi religiunea noastră naţională — vomŭ isbuti căcĭ D-ḑeu e cu noi!

Datŭ în Şiomcuta-Mare, 19 Febr. 1888.

Membrii comitetului esecutivŭ, subscrişĭ în Prospectulŭ alăturatŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Sinuciderĭ. O artistă de frunte din Pesta s'a sinucisŭ. E tragediana Pulszky. Acum câţiva anĭ s'a căsătoritŭ din iubire, bu deputatulŭ Carol Pulszky, fiulŭ scriitorului Franciscŭ Pulszky. Dragostea artistei pentru bărbatu-sĕu nu ţinŭ multŭ, căcĭ ea se înamoră de unŭ amicŭ alŭ bărbatu-sĕu, totŭ deputatŭ. Urmarea fû că cei doi amicĭ se duelară, fiindŭ bărbatulŭ actriţei greu rănitŭ. Curêndŭ după acésta, ea se aruncă în Dunăre. de unde însĕ fû scăpată de nisce luntraşĭ şi dusă acasă. Dér aci se otrăvi. — Totŭ în Pesta s'au sinucisŭ în sĕptĕmâna trecută 4 persóne într'o ḑi: o fată de 16 anĭ s'a împuşcatŭ, o fată de 22 de anĭ s'a otrăvitŭ, unŭ librarŭ s'a împuşcatŭ unŭ profesorŭ s'a aruncatŭ în Dunăre.

Condamnaţĭ la mórte. Tribunalulŭ militarŭ din Viena a condamnatŭ la mórte prin împuşcare pe soldatulŭ Michailŭ Schmidt, fiindŭ că a omorîtŭ pe cameradulŭ sĕu Moses Aron când într'o nópte erau amêndoi de gardă la institutulŭ veterinarŭ militarŭ.

Sciri poliţienesci.

Sâmbăta trecută dete comerciantulŭ din Scheiu Dumitru Popŭ ḑilerului Vasilie Bogdanŭ suma de 6 fl., ca sĕ-i aducă sare pentru acéstă sumă din trafica cea mare de sare. Numitulŭ ḑilerŭ însĕ n'a mai dusŭ până aḑĭ nicĭ sarea şi nicĭ banii îndĕrĕtŭ. Poliţia urmăresce pe acestŭ individŭ bine cunoscutŭ poliţiei şi dela alte ocasiunĭ.

Literatură.

„Musa Română,“ fóiă musicală şi literară, proprietarŭ şi redactorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Nr. 2 cuprinde Textŭ: Ceva despre musică [urmare]. Lume, lume. Literatură. Rectificare. Incunosciinţare. *Bucăţĭ musicale:* Dorulŭ ţigăncei [din Bănatŭ], Bătuta, Lume, lume... [cântecŭ poporalŭ], Micŭ putpuriu românescŭ [compusŭ cu ocasiunea jubileului „Gazetei“], Dorulŭ [valsŭ compusŭ de Virgilŭ Brĕnduşanŭ], Cberuviculŭ [partitură pentru corŭ virilŭ].

Nr. 3 cuprinde: Textŭ: Ceva despre musică [urmare], Cucuruzŭ cu frunḑa în susŭ, Doină, Notiţă din strĕinătate, Varietăţĭ, Literatură, Incunosciinţare. — Bucăţĭ musicale: Ardelénca [improvisaţiune], Cucuruzŭ cu frunḑa 'n susŭ, Angerulŭ a strigatŭ, Departe clopotulŭ rĕsună (poesiă de I. Neniţescu).

Nr. 4 cuprinde: Textŭ: Ciprianŭ Porumbescu [fotografia şi biografia], Ceva despre musică [urmare şi fine], Literatură. — Bucăţĭ musicale: Lumea mea [marşŭ], Saltŭ muntenescŭ, Haţegana, Măriorica [horă de C. Porumbescu], Cântecŭ de légănŭ [berceuse], Ida-Polca [française], Sfântŭ, sfântŭ [corŭ bărbătescŭ], De când [poesiă de I. Neniţescu].

„Musa Română“, apare în fiecare lună odată, în cuartŭ mare, pe hârtiă grósă şi frumósă, şi conţine fiecare broşură două cóle tipărĭ de note imprimate la Imprimăria lui C. G. Röder în Lipsca.

Fóia cuprinde următórele: a) Cântece, horĭ şi doine populare, arangiate pentru pianŭ. b) Piese de salonŭ, din cântece populare, arangiate pentru pianŭ, în formă de: Fantasii, Capriciurĭ, Rapsodii, Concerte etc. c) Cântece populare şi originale pentru voce cu acompaniamentŭ de pianŭ. d) Piese de danţŭ. e) Cântece bisericescĭ arangiate pentru corŭ bărbătescŭ (partitură). f) Piese românescĭ pentru Violină şi Flaută, cu acompaniamentŭ de pianŭ.

Partea literară de pe faţa primă şi ultimă a fóiei cu următóriulŭ conţinutŭ: biografii ale musicilorŭ străinĭ şi românĭ, articolĭ, notiţe, cronice, poesii populare etc.

Preţulŭ abonamentului: pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 florinĭ.

România şi străinătate: pe unŭ anŭ 30 francĭ (22 mărcĭ), pe şése lunĭ 15 francĭ [11 mărcĭ], pe 3 lunĭ 7 francĭ 50 banĭ (5 mărcĭ 50 fenicĭ).

Abonamentele se potŭ face mai uşorŭ prin asignaţiune poştală la adresa: Administraţiunea fóiei musicale „Musa Română“, Blaşŭ [Balázsfalva].

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 24 Aprilie. Impĕratulŭ a petrecutŭ la améḑĭ scurtŭ timpŭ afară de patŭ. Starea forţelorŭ cresce, apetitulŭ e viu, la 4 óre după améḑĭ a primitŭ pe cancelarulŭ imperiului. După cum se vorbesce Herbert Bismarck va fi în curêndŭ numitŭ ministru de stat.

Parisŭ, 24 Aprilie. Consiliulŭ comunalŭ a ţinutŭ o şedinţă turburată din causa afacerei Boulanger. Consiliulŭ comunalŭ a votatŭ ordinea ḑilei în care desaprobă campania plebiscitară boulangistă, cu adausulŭ că consiliulŭ comunalŭ e gata a se pune în fruntea poporului, pentru ca sĕ mântuéscă libertatea republicei. In fine votà încredere cabinetului Floquet.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 8 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescŭ .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	103.50	„	104.50
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.20
Renta de hârtiă 5%	86.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ terate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	110.85
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.20
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.
Bonurĭ rurale Transilvane	103.60
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	273.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	271.80
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germane	62.35½
Londra 10 Livres sterlinge	126.95

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

întâia óră p'aci, dér unde era sĕ'lŭ mai afle prin pădurea acésta neumblată...! Decĭ îşĭ ia o direcţiune şi pornesce spre acésta şi se totŭ duce, dér aude deodată că'lŭ strigă cineva.

— Mĕi Prichindelŭ! mĕi Prichindelŭ vino încóce!

— Şi cine mĕ strigă? — rĕspunde Prichindelŭ, — că nu vĕdŭ pe niminea

— Mĕ vei vedé îndată, — adause vocea — apropiă-te numai de ştejarulŭ celŭ mare, ce stă înaintea ta, cercetéză mai deaprópe la cója lui şi vĕḑêndŭ unŭ şirofŭ (şurupŭ) sucesce-lŭ în afară sĕ esŭ şi eu de aci.

Prichindelŭ nu zăbovesce, cercetéză copaciulŭ şi aflândŭ şirofulŭ, 'lŭ totŭ învêrtesce până 'lŭ scoate afară. Acum ce'i mai vĕḑură ochii!... ese prin gaurícea făcută în urma şirofului unŭ fumŭ negru, care se întinde în susŭ. Din acelŭ fumŭ rĕmâne unŭ dracŭ mare şi încornuratŭ care se adreséză către Prichindelŭ rĕstitŭ:

— Alegeţĭ iute mórtea cu care voiescĭ sĕ te omorŭ, căcĭ eu n'am timpŭ multŭ de perdutŭ cu tine aci!

— Da bine, asta e rĕsplata, fiindcă te-am scosŭ din acestŭ locŭ? îlŭ întrébă Prichindelŭ.

— Asta! — adaoge diavolulŭ — şi iată pentru ce! Pe mine, pedepsindu-mĕ tatălŭ meu, m'a pusŭ în acestŭ locŭ de mai mulţĭ anĭ. Am totŭ aşteptatŭ ca sĕ vină cineva sĕ mĕ scape, dér n'a venitŭ. Atuncĭ am ḑisŭ, că mai aşteptŭ încă o sută de anĭ şi pe acela, care mĕ va scóte îlŭ voiu noroci. Am aşteptatŭ o sută, am aşteptatŭ două sute de anĭ şi totŭ înzadarŭ. Atuncĭ am ḑisŭ iarăşĭ cu jurămêntŭ, că pe acela, care va veni mai târḑiu, îlŭ voiu omorî, lăsându-i dreptulŭ sĕ'şĭ alégă elŭ felulŭ morţii. Au trecutŭ d'atuncĭ trei sute de anĭ, prin urmare tu ai venitŭ pré târḑiu, decĭ gătesce-te, căcĭ cum îţĭ spunŭ, nu pré am timpŭ de perdutŭ.

— Sunt gata, pĕcatele mele — rĕspunse Prichindelŭ, — şi décă mĭ-a fostŭ sórtea aşa, n'am ce face decâtŭ sĕ mĕ supunŭ ei. Dér înainte de mórte te rog a 'mĭ face şi mie o plăcere: mie totŭ nu-mĭ vine a crede ca tu, o teretenĭă de diavolŭ, sĕ fi eşitŭ din copaciu prin acéstă găurice. Mai probéză'mĭ acésta încă odată şi apoi fă cu mine ce-ţĭ place!

[Va urma.]

150—200 fl.

lunarŭ de câştigatŭ în modŭ uşorŭ fără de capitalŭ, séu riscŭ. Agonisire fórte cum se cade. Cu deosebire potrivită pentru *slujbaşĭ, representanţĭ de asigurărĭ, agenţĭ, comersanţĭ* şi pentru orĭcare persónă, care vine în contactŭ cu publicu. Oferte a se adresa: *Kaufm. Kanzlei* **„La Confidentia“** în Budapest.

40,3—2

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 8 Aprile st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română $5^0/_0$	$98.^1/_2$	$90.^1/_4$
Renta rom. amort. $5^0/_0$	$91.^1/_4$/	$91.^3/_4$
Renta convert. $6^0/_0$	$89.^1/_4$	$89.^3/_4$
Impr. oraş. Buc. 20 fr.	36.—	38.—
Credit fonc. rural $7^0/_0$	105.—	104.—
„ „ „ $5^0/_0$	$89.^3/_4$	$70.^1/_4$
„ „ urban $7^0/_0$	103.—	$103.^1/_2$
„ „ „ $6^0/_0$	96.—	97.—
„ „ „ $5^0/_0$	$85.^1/_2$	86.—
Banca naţ. a Rom. 500 Lei.	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—.—	—.—
Ac. de asig. Naţională.	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—$^3/_4$	16.—
Bancnote austr. contra aurŭ.	2.—	2.2—

Localŭ pentru vêndarea

Têrgulŭ cailorŭ 88.

PRODUCTE ALE INDUSTRIEI DE CASĂ

din

Ţara-Bârsei

Stofe pentru **rochĭ,** (haine) **şorţurĭ, feţe de masă, ştergare, cârpe** pentru **ştersŭ prafu,**

BUMBACURĬ PENTRU IMPLETITŬ CIORAPĬ, AŢĂ

şi alte diferite mărunţişurĭ de lucru pentru dame,

Ciorăpăriă *de calitate escelentă în tóte colorile.*

CORSETE DE VIENA

în tóte mărimile, fabricatŭ renumitŭ,

cel mai bun săpunŭ indigenŭ pentru spălatŭ rufe recomandă

Sofie Obert.

46,3—2

Têrgulŭ cailorŭ 88.

Localŭ pentru vêndarea

Ügyszám 173 ex 1888. 44,2—2

Arverési hirdetmény.

A felek felkérési folytán ezennel közhirrététetik, hogy a brassoi 509 számu telekjegyzö könyvben A+5598 helyrajzi szám alatt Bömches Károly és néhai Bömches Friedrike született Steege neveikre béjegyzett Brasso belvárosában a buzaszeren 550 ház szám allat fekvö két emeletes ház nyilvános árverésen

1888 évi Majus hó 5-dik napján

délelött 9 orakor alolirt kir. közjegyzönek a belvárosi Klastrom utczában a legtöbbet igerönek 30,000, (harmincz ezer forint) ki kiáltási árban vagy azon felül eladatni fog.

Miröl venni szándékozok azon megjegyzéssel értesitetnek, hogy venni kivánok a kikiáltási ár $5^0/_0$-át készpénzben vagy ovadék képes érték papirokban az árverési biztos kezéhez letenni kötelesek, és hogy a részletes árverési feltételek Schnell Károly brassoi ügyvéd ur és alolirt kir. közjegyzö irodájában a hivatalos órákban mindenkor betekinthetök.

Kelt Brassoban 1888 Aprilis hó 18-dik napján.

Nemes Péter,
kir. közjegyzö.

„ALBINA“,

Institutŭ de creditŭ şi de economii
FILIALA BRAŞOVŬ.

Scrisurĭ fonciare de 5%

ale

Institutului de creditŭ şi de economii „ALBINA“
în Sibiiu.

Aceste scrisurĭ fonciare notate la bursa din Budapesta aducŭ $5^0/_0$ interese şi oferŭ **siguranţa cea mai mare,** fiindŭ ele asigurate:

1. prin hipotecă mai mare ca **întreită,** care adecă întrece siguranţa pupilară usitată.

2. Prin unŭ fondŭ specialŭ de garanţie prescrisŭ prin lege de **fl. 200,000** elocate în efecte publice sigure.

3. Prin tótă **cealaltă** avere a institutului.

Cuponii de interese se plătescŭ, fără de nicĭ o subtragere, la semestru, în 1 Ianuarie şi 1 Iulie la cassa institutului în Sibiiu, la subscrisa filială în Braşovŭ şi la „Banca comercială ungară“ în Budapesta. La cerere pe scrisurile fonciare se dau împrumuturĭ până la $90^0/_0$ a valorei lorŭ de cursŭ pre lângă $5^1/_2$ $^0/_0$ pe anŭ.

Scrisurile fonciare se rescumpĕră în valórea lorŭ nominală celŭ multŭ în 30 anĭ, prin tragere la sorţĭ în totŭ anulŭ. Ele se află de vêndare în cursulŭ ḑilei de fl. 98.50 la

Filiala din Braşovŭ

a „ALBINEI“, institutŭ de creditŭ şi de economii.

Oarele de birou suntŭ dela 8 a. m. până la 2 p. m.

No. 61 ex 1888. 3—2

PUBLICAŢIUNE.

Podulŭ fabricei de uleiu din Blumena ca Magazinŭ de bucate este de închiriatŭ dela 29 Septemvre 1888 încolo.

Informaţiune mai de apróре se dă în Cancelaria Eforiei scólelorŭ centrale române ort. res. Edificiulŭ gimnasialŭ din Gróverĭ, suburbiulŭ Scheiu, Braşovŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gaz. Trans.“

Móra cu vaporŭ de vălţuitŭ (becheluitŭ) a lui Martin Fromm în Braşovŭ.

Acéstă móră e înzestrată cu cele mai nouĕ maşinĭ auxiliare technice.

Sunt în plăcuta posiţiune d'a fabrica unŭ productŭ alesŭ (vălţuitŭ) şi recomandŭ onor. publicŭ productele mele alese (vălţuite).

Afară de aceea ţinŭ unŭ depositŭ continuu de fructe păstăióse.

Rugându-mĕ de o numerósă clientelă, îmĭ voiu da totdéuna silinţa a mulţămi pe onor. mei muşterii atâtŭ în privinţa calităţii mărfurilorŭ cât şi a preţului.

Cu distinsă stimă

MARTIN FROMM.

47,5—1

Móra cu vaporŭ de vălţuitŭ (becheluitŭ) a lui Martin Fromm în Braşovŭ.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.